

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 19 Januari 1902

N:o 16

Återgiftvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Henrik Tore Torsten Cedergren* (med 1 porträtt och 3 illustrationer). *Den modärna zioniströrelsen* (med 2 porträtt o. 1 illustr.). *Den nya metodistkyrkan i Stockholm* (med 2 illustr.). *En gammal kungsgård* (med 3 illustr.). *Gustaf III:s byst af Sergel* — *Nya riksdagshuset just nu* (med 2 illustrationer). *„Käjsarens nya kläd r” å Vasateatern i Stockholm* (med 2 illustrationer). *En kuriositet* (med 1 illustration). *Japans främste man* (med 1 porträtt). *En hemsk järnvägsolycka* (med 1 illustration). *Också en internationell konflikt* (med 1 illustration). *Blockhussystemet i boerkriget* (med 1 illustration). *Jean Raboul och hans historia*. Originalberättelse för HVAR 8 DAG af Erland Bratt. *Veckans porträttgalleri* (med 22 porträtt). *Nordisk vinteridrott* (med 2 illustrationer).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Jonason, Göteborg.

Direktör HENRIK CEDERGEN

HENRIK TORE TORSTEN CEDERGREN.

Det är i hög grad sannolikt, att, såsom af höga vederbörande kommer att föreslås, 1902 års riksdag beslutar inköp af Allmänna telefonaktiebolagets och Bellbolagets anläggningar, hvarigenom staten blir ensam egare af så godt som alla telefonanläggningar i hela Sverige. Mycket har ju på den senare tiden stått att läsa härom i de dagliga tidningarne, och vi vilja icke upprepa detta.

Den man, som har hedern af att Sverige i telefonafseende intager *främsta rummet i världen*, är civilingenjören, Allmänna telefonaktiebolagets och Bellbolagets verkställande direktör, *Henrik Cedergren*. Han är född i Stockholm den 31 dec. 1853 och utexaminerades 1875 från Teknologiska institutet som civilingenjör. C. sysselsatte sig till en början med industriel verksamhet, såsom brobyggnad, tegelslageri och guldsmedsyket — hans fader var en af hufvudstadens kände juvelerare — men egnade sig från 1883 nästan uteslutande åt telefonväsendet. Han hade under 1877 uppsatt en telefon emellan sin guldsmedsbutik och sin bostad i Stockholm, och var detta den första för praktiskt bruk inrättade svenska telefonledningen.

Som bekant, var Bellbolaget det första telefonbolaget i Stockholm. Det höll emellertid mycket höga priser, hvarför C. bildade Allmänna telefonaktiebolaget, hvilket konstituerades den 13 april 1883. Bolaget, som alltifrån början haf C. till öfveringenjör och verkställande direktör — han tillträdde längre fram befattningen som verkställande direktör vid Bellbolaget — grundade till stor del sina beräkningar på en af Cedergren själf och L. M. Ericsson uppfunnen automatisk växelapparat, medelst hvilken man behöfde blott *en* ledning till ända till 5 abonnenter. Sedan dubbeltråd-systemet kommit till användning, har denna apparat afkopplats.

Det bör starkt framhållas, att C. alltid infört de nyaste och bästa uppfinningarne. Så, t. ex., uppsattes det första multipelbordet i Sverige, kanske i Europa, den 31 maj 1884 på stationen i staden mellan broarne. C. har själf gjort en mängd studieresor i Europa och ett par till Amerika för att inhemta allt nytt och praktiskt rörande telefonen. Om hans företag kröntes med framgång, så har denna framgång endast varit en följd af oafbrutet, planmässigt arbete.

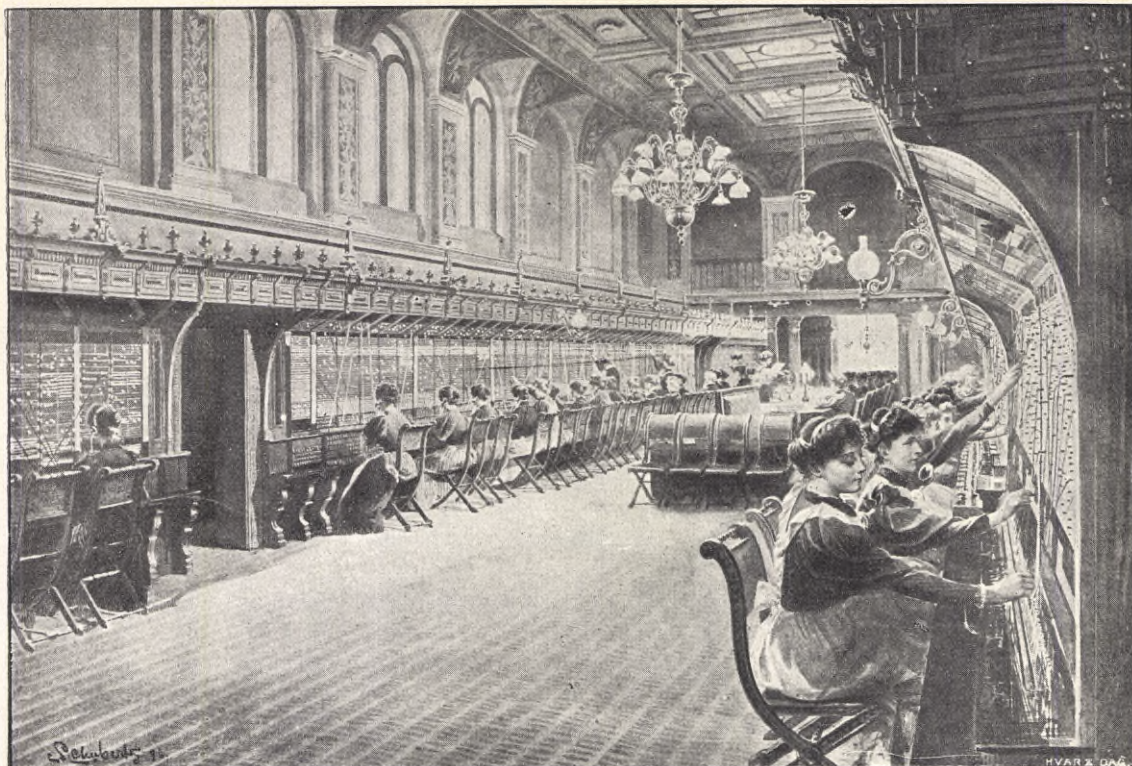
Allmänna telefonaktiebolaget anlade först i Sverige en telefonledning af koppar, dubbeltrådiga abonnentledningar, och man måste anse, att det är

C., som genom sin till regeringen i bolagets namn den 4 febr. 1888 ingifna ansökan om att få anlägga telefonledningar till Göteborg, Malmö och Sundsvall, gaf impulsen till alla de ledningar på långt distans, som staten sedermera anlagt, sedan Cedergrens ansökan afslagits på grund af fruktan för att telegrafverkets inkomster eljes skulle minska. C. har äfven, 1890, konstruerat den kabeltrumma, som, innan den 1895 kunde utföras för bolaget, med obetydlig förändring användes i rikstelefonens underjordiska kabelnät i Stockholm. Denna cementtrumma för telefonkablar är ett mönster i sitt slag, och bolagets anläggningar ha också nu i utlåtandet beträffande det föreslagna statsinköpet fått de bästa loford.

Allmänna telefonaktiebolagets apparater utgjorde år 1883 — trafiken öppnades då å norr den 1 okt. — 751 inom Stockholm och 34 utom hufvudstaden. År 1891 voro motsvarande 5,713 och 978, år 1892, då Allmänna och Bellbolaget kommo under gemensam administration, 6,909 och 1,541. År 1900 utgjorde apparaterna i Stockholm 22,821 och utom Stockholm 4 426. Storartade framsteg, tack vare de billiga abonnementsprisen och de förträffliga anordningarna, hvilka nog äro mera fulländade än i de flesta andra hufvudstäder!

Stockholms Allmänna telefonaktiebolags verksamhetsområde omfattar städerna Stockholm, Vaxholm, Norrtelje, Uppsala, Enköping, Sigtuna, Mariefred, Strengnäs, Trosa och Södertelje samt alla platser i landsbygden som äro belägna på högst 70 km. afstånd, fågelvägen räknadt, från Stockholms Stortorg. Bolagets förestående nät i Jönköping och Helsingland samt de mera aflägsna delarna af det stora nätet i Mälareprovinserna har på C:s föranstaltande mot erhållande af 50-årig koncession för obehindradt utöfvande af telefonverksamhet inom ett område af 70 km. från Stockholms Stortorg sålts till rikstelefonen.

Denna koncession tyckes inom kort bli onödig. Men om också staten inköper Allmänna telefonaktiebolagets anläggningar, kan detta dock icke i brådkastet upphöra, i det att bolaget, som bekant, åtagit sig att bygga vidsträckta telefonledningar i Ryssland. Att direktör Cedergren är rätte mannen att bringa detta nya företag till ett lyckligt slut, är otvifvelaktigt. Och om man kallar honom Europas främste telefonman, ligger knappast någon öfverdrift häri.

ALLMÄNNA TELEFONBOLAGETS STORA APPARATSAL.
Efter teckning ställd till HVAR 8 DAGS förfogande af förlagsfirman Fahlcrantz & Co.

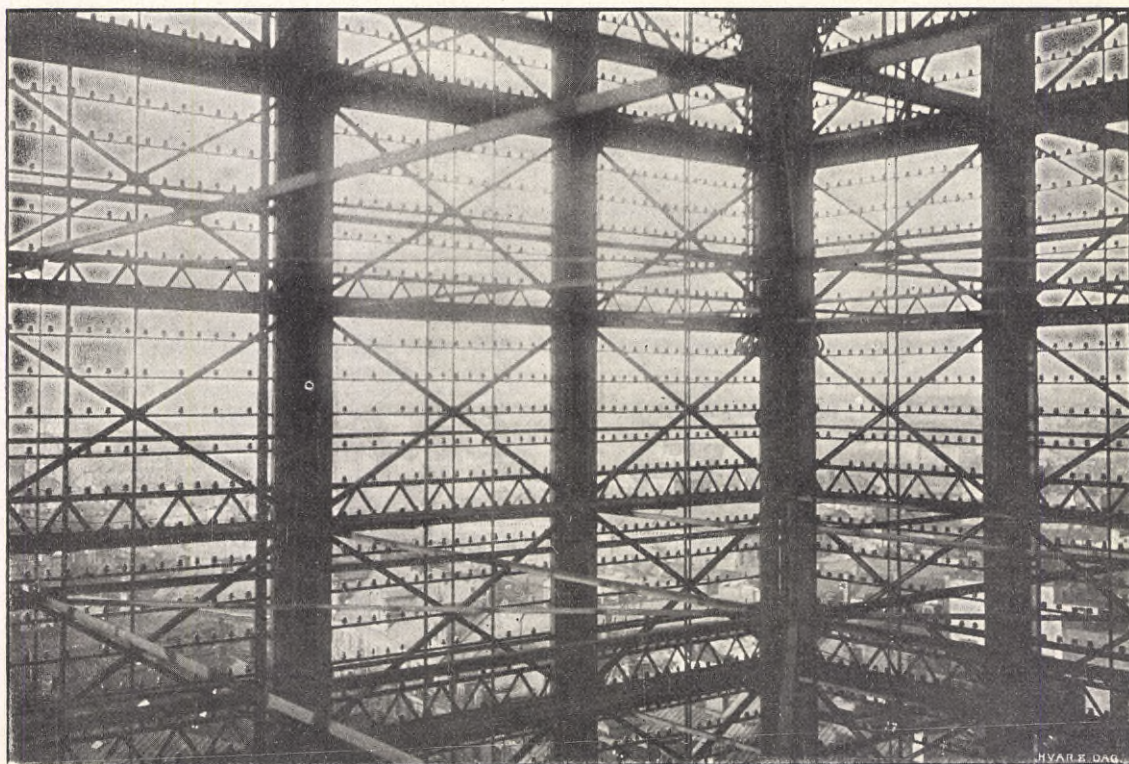

Foto. Lindahl, Stockholm.

EN TITT INUTI TELEFONTORNET: En unik fotografi, tagen speciellt för HVAR 8 DAG, och hvaraf lämnas en föreställning om hur detta, från snart sagt hvarje punkt i Stockholm sedda torn, tar sig ut på närmaste håll.

DEN MODÄRNA ZIONISTRÖRELSEN.

Efter fotografi och korrespondens till HVAR 8 DAG.

D:r MAX NORDAU.

ZIONISTKONGRESSEN I BASEL.

ISR. ZANGWILL.

[Basel (Schweiz) har i dagarne (18—21 dec.) hållits den 5:e Zionistkongressen — den första hölls 1897 i München¹ — besökt af flera hundra delegerade från hela världen. Bland dem märkas särskildt den bekante författaren d:r Max Nordau, d:r Theodor Herzl och Israel Zangwill.

Zionismens sträfvan utmynnar i lyftandet af det sociala tillståndet bland de fattigare judarne, hvilka mångenstädes, t. ex. i Rumänien och Ryssland, ha det ytterst eländigt, i afhjälpan af missförhållandena i det nutida Palestina², så att — och detta är hufvudändamålet med zionistkongresserna

— de öfver hela världen kringspridda israeliterna en dag måtte kunna samlas i sina fäders boningar.

Det officiella språket vid kongressen var tyska, dock voro äfven hebreiska och i undantagsfall äfven andra språk tillåtna.

Den stora fotografien återger ett af sammanträdena. D:r Herzl synes i midten. De båda öfriga äro af d:r Nordau och Zangwill.

Innerligt och vackert tolkas Israels sorg och längtan till hemmet i en nyligen publicerad dikt, som vi här återgifva på det tyska originalspråket

Den lyder:

HEIMATS-SEHNSUCHT

*Mich fasst ein Sehnen nach der Heimat
Wo wild das Jordanswasser rauscht
Und wo ein wegematter Wandrer
Ergriffen einer Harfe lauscht*

*Dem Schmerz-und Wittwensange Zions
Der Königin des Weltenthrons,
Mich fasst ein Sehnen nach dem Jordan
Und nach dem Cedern Libanons...*

T. S.

¹ De öfriga ha alla hållits i Basel.

² Bl. a. genom upptagande af affärsförbindelser med moderlandet.

DEN NYA METODISTKYRKAN I STOCKHOLM.

S:t Peters Metodist-Episkopalkyrka i Stockholm, hörnet af Upplands- och Kammakargatorna, invigdes högtidligen söndagen den 11 aug. 1901 af biskop J. H. Vincent, assisterad af 14 pastorer. Körsång utfördes af samtliga metodistförsamlingars i Stockholm sångkör.

Själva kyrkan med åhörare- och orgellåktare är förlagd i andra våningen och har 960 sittplatser. Nedre botten inrymmer en större sal med plats för 300 personer, pastorexpedition, styrelserum, vaktmästarebostad, kök, kapprum m. m. Byggnaden är uppförd i moderniserad gotisk stil enligt ritningar af arkitekt E. Lallerstedt. Bottenvåningen är uppförd i kalksten, öfre våningen af tegel, slätputsadt med delvis profilerade fönsteromfattningar af kalksten. Yttertaket och tornen äro täckta af skiffer och koppar. Alla lokalerna uppvärmas medels i källaren anlagd värmekammare af ing. H. Theorells konstruktion. Fönstren äro af i matta färger hållet s. k. »katedralglas», samt delvis försedda med glasmålningar. Ofvanför hufvudingången, som är belägen i själva gatuhörnet, är placerad en vacker figurgrupp med motiv: »Kommen till mig», huggen i sandsten. Denna grupp är modellerad af skulptören Axel Wetterlund. Tornet är försedt med ur, bekostadt af enskild person samt levererad af G. V. Linderoth. Byggnadsarbetet har utförts af byggmästare E. Lundgren.

Grundläggningen började den 15 mars förtidigt år. Församlingen, som nu består af ca 700 medlemmar, bildades år 1879 och har under denna tid förhyrt en sal inrymmande 340 åhörare, uti egendomen n:o 20 Wallingatan. Tomten inköptes år 1891 för 79,000 kr. Byggnaden färdig med tomt kostar cirka 220,000 kr.

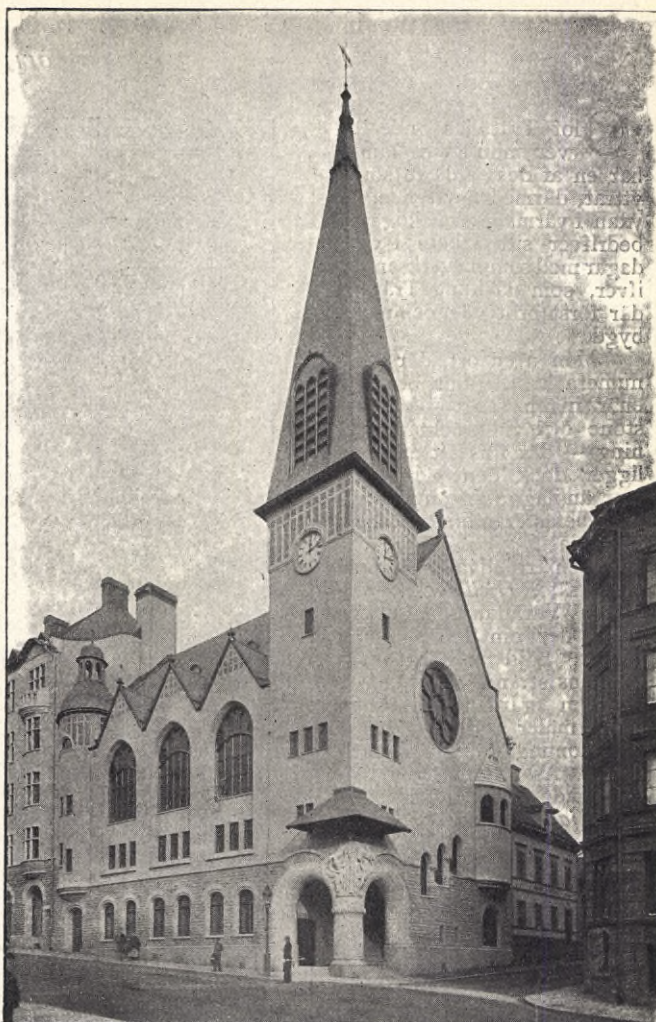

Foto. Aronsson, Stockholm.

DEN NYA S:T PETERS KYRKAN I STOCKHOLM..

EN GAMMAL KUNGSGÅRD.

AF GÖSTA GEIJER.

Olof Trätäljas ande lever annu i Värmland, har en af dess ädlaste söner yttrat, därmed åsyftande, att yxan i värmländska skogarne bedrifver sitt arbete i våra dagar med samma verksamma ifver, som då kung Trätälja där först bröt väg och röjde bygd.

Men å en ort, där yxan numera har föga att beställa, enär ingen skog — åtminstone ej i vidsträcktare mening — där fins att afverka, ligger dock den plats, som mer än någon annan i Värmland befäster minnet af Olof Trätälja.

Den är själfva hans gamla kungasäte, *Hjelleskate*, beläget å Värmlandsnä; några mil söder om Seffle köping på en höjd alldeles invid Vänerens strand.

Om gårdens märkliga namn mäler sagan:

Konung Trätälja hade en dotter, Åsa. Om henne rivaliserade tvänne norska prinsar *Hjali* och *Skate*. Ingen af dem ville ge vika i sina anspråk på henneshand, hvarför det kom till en tvekamp dem emellan å en närbelägen ö, *Bärön*, därvid båda stupade. Ett stenkummel anger nu platsen, där striden pågått. Men å fastlandet midt emot anlade Trätälja sin kungsgård, och uppkallade den efter de båda prinsarne *Hjaliskate*, hvilket namn under tidernas lopp förändrats till det nuvarande.

Att sagan ej saknar en viss innebörd af sanning, därom vittna de många fornminnen såsom stenyxor, stenknifvar, fragmenter af hjälmar, sköldar, brynjor, som blifvit funna i jorden vid det omnämnda kumlet, å själfva sätesgården och åkerfälten närmast omkring.

Mera sagolikt låter däremot det i Fernows från trycket utgifna arbete förekommande, såsom notoriskt angifna meddelande, att från detta herresäte härstamma de flesta i Europa regerande furstehus.

Han har dock med ett långt släktregister ändå från Trätälja framlagt en för saken bevisande detalj-ring.

Stället, frälse säteri sedan sekler tillbaka, har haft många växlande egare.

Foto. Ludvig Åberg Seffle.

SPÖKEKEN VID HJELLESKATE, året om löfklädd.

De, i hvilkas besittning det längst varit, äro släkterna *Roos af Hjelmäter**) och Geijer, den senare tills för några år sedan i nära ett halft sekel.

Ett stycke från den Rooska manbyggnaden, som nedbrann på 1820-talet, uppförde 1859 löjtnanten och riddaren Karl Henrik Geijer en ny, (den å illustrationen synliga) som lär ligga just på den plats, där den ursprungliga, gamla kungaborgen anses hafva varit belägen.

Naturligtvis har Hjelleskate som alla andra gamla herresäten sitt intressanta spökeri. Som en gemensam specialitet för dem enligt gammal tradition synes detta vanligen vara en — hvit dam.

Ej Ros, som nyligen i en i HVAR 8 DAG införd skiss »Hvinande Storm» blifvit af mig uppgifvet.

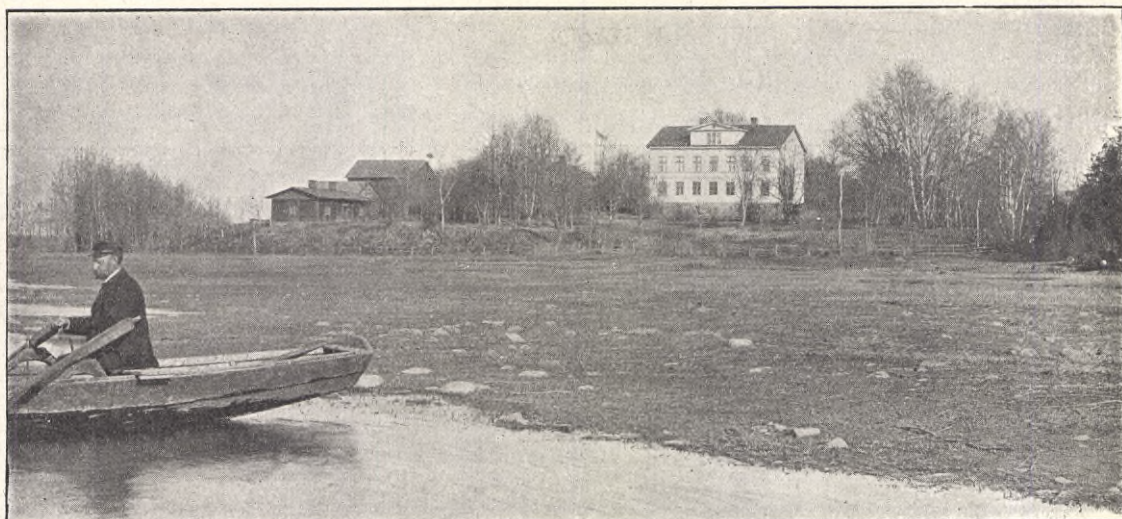

Foto. Ludvig Åberg, Seftle.

HJELLESKATE, Olof Trätäljas Kungsgård i Vermland.

Äfven Hjelleskate har sin. Hon skulle långt tillbaka i tiden ha varit en af stället unga husfruar, hvilken lif fördystrats af en trægisk kärlekshistoria. Hon visar sig än här, än där, men mest där nere i den mörka parken, ty där ligger hennes barn begrafvet vid foten af en gammal ek. Där

ser folket henne på knä i bön och i tröstlös gråt. Trädet, vid hvars stam hon knäböjer, bibehåller alltid sina blad lika friska och gröna, vinter som sommar. Kanske är det därför, att dess rot fuktas af en moders tårar.

Foto. Ludvig Åberg, Seftle.

STENKUMLET Å BÄRÖN, rest till minne af de norska prinsarne, *Hjali* och *Skate*, fallna i tvekamp om Olof Trätäljas dotter.

GUSTAF III:S BYST AF SERGEL. — NYA RIKSDAGSHUSET JUST NU.

En byst af Gustaf III i marmor, utförd af *Sergel*, har Nationalmuseum erhållit i gåfva af obekant person, hvilken för en summa af 7,000 kr. lät inköpa bysten å den s. k. julauktionen i Bukowskis konsthandel. Det ståtliga konstverket har, i enlighet med donators bestämmelse, sin plats i Kongl. Teaterns foyer, där det fotograferats för HVAR 8 DAG.

* * *

Sällan om ens någonsin har väl ett riksdagsbeslut väckt mera harm och förargelse inom hufvudstaden än det som dekreterade, att det nya riksbanks- och riksdags- huset skulle placeras å Helgeandsholmen, och stockhol- maren talar aldrig om »riksbyggnaderna» utan med ett ord eller en gest af ringaktning eller förargelse.

Emellertid har den beryktade byggnaden nu fram- skridit så långt, att den blifvit fri från ställningar å den mot Mynttorget vettande sidan, och kan man af nedan- stående bild se, huru den tunga kolossen tager sig ut beträffande denna närmast det vackra slottet liggande del.

Foto. Ländahl, Stockholm.

GUSTAF III:s BYST AF SERGEL.

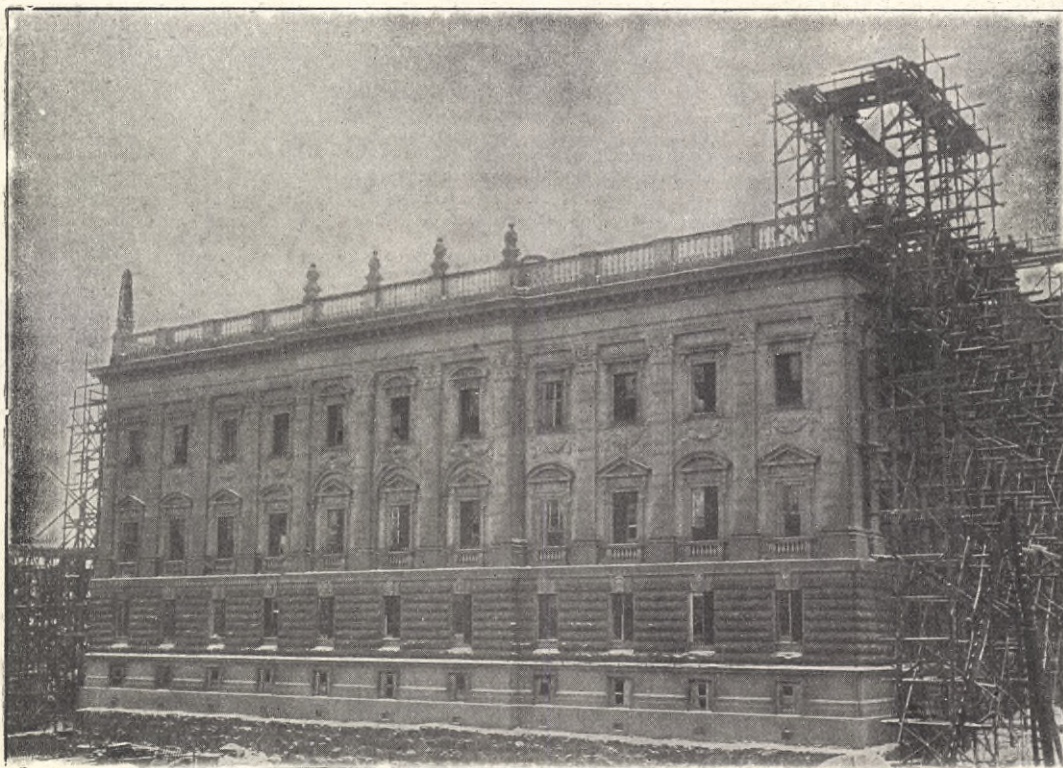

Foto. Ländahl, Stockholm.

DET NYA RIKSDAGSHUSETS FAÇAD ÅT MYNTTORGET.

"KÄJSARENS NYA KLÄDER" Å VASATEATERN I STOCKHOLM.

foto. Olausson, Sthlm.

FRU MEISSNER SOM PAGE I KÄJSARENS NYA KLÄDER.

HERR STRÖMBERG SOM KÄJSAR MÅNS.

EN KURIOSITET.

Å Vasateatern hade den 10 jan den danske kompositören *Charles Kjerulfs* pigga operett »Käjsarens nya kläder» med text efter den bekanta Andersenska sagan en vacker succés. Musiken är melodiös och vacker, dekorationer och dräkter voro utmärkt fina, och baletten utförde ett par vackra nummer.

Mest beröm förtjänar hr Strömbergs tokroliga framställning af s. g. okäjsaren Måns. Som väfvarne Tri p, Trapp och Trull gjorde hrr Bergström, Lund och Svensson tre dräpliga typer, hvilka väckte mycket löje. Å spinsidan märktes fröken Keyser som prinsessan Greta samt fru Meissner och fröken Berentz i två pageroller.

* * *

Vi kunna här visa våra läsare en egendomlig kuriositet, som säkerligen tör vara något i sitt slag enastående. Det är ett »födelsedagsprant», ritadt och färglagdt af den geniale bildhuggaren prof. J. P. Molin vid 8 års ålder år 1822 samt tillägnadt hans morfader Johannes Boustedt, hvilkens initialer synas i midten.

Något dylikt gör ej hvilken åttaåring som helst!

JAPANS FRÄMSTE MAN.

MARKIS ITO: skaparen af det moderna japanska kajsardömet och dess storartade utveckling.

Markis Ito, den store japanske statsmannen, skaparen af det moderna japanska kajsardömet, dess konstitution och storartade utveckling, befinner sig som bekant f. n. på en rundtur som omfattar Förenta staterna, Frankrike, Tyskland och Ryssland. Öfver allt — och nu i dagarne senast i England — har han mottagits med de största hedersbetygelser, hvilka han också otvivelaktigt förtjänar.

Markis Itos lif har föröfrigt varit rikt på växlingar och omkastningar af allehanda slag, ja, till den grad, att det nästan låter som en underbar saga.

Markis Ito tillhör en af Japans äldsta och förnämligaste feudala släkter. Hans släkt var den konservativaste bland konservativa; själf var han uppfostrad i samma anda, och han hatade också i sin ungdom västerlänningarne och den västerländska kulturens »inbrottsförsök» i Japan af hjärtans iust. Följden här af blef, att han utvecklades som de tagare i en främlingsfientlig, revolutionär sammansvärjning samt, då denna upptäcktes, måste fly från sitt fädernesland till — den förhatliga västern. Om denna äfventyrliga flykt, som Ito företog tillsammans med sin vän greve Inoye, berättar han själf följand:

»Vi båda ynglingar anlände till Nagasaki för att inskerpa oss till England. Det enda engelska ord vi kunde var »navigation». På sjöfartskontoret frågade man oss, hvad vi ville. Allt hvad vi kunde säga var »Navigation!» Man skände oss ombord på ett fartyg och döm om vår förvåning, då vi funnit, att man inskeppat oss som simpla sjömän! Under hela resan fingro vi skura äcken och arbeta alldes som de andra. De engelska sjömännen upptäckte snart, att vi hade pengar och spelade af oss dessa, så när som på ett par dollars, hvilka vi lyckades dölja.»

Med dessa två dollars stodo de två unga japanerna en rågnig och stormig dag i London. Ingen vän var dem tillmötes, utan hungriga, öfvergifna och nära förtvif an sökte de upp en bagarbutik. Inoye störtade in i butiken kastade sin dollar på disken, grep ett bröd och spräng tillbaka till Ito, utan att ens vänta på växelpengarne. Nästa dag kommo deras japanska vänner och togo hand om dem. Detta var Itos entré i den västliga civilisationens lif.

Men detta besök åstadkom en absolut förändring i den geniale unge japanens åskådningar. Lika intens vi, som han fört afsky till den västerländska kulturen, lika varmt började han nu beundra den och inse dess företräden. Och då han återvändit till Japan, gjorde han sedan allt för att befordra den

i sitt fädernesland. Men klokt och konservativt anlagd, som han föröfrigt är, insåg han, att Japan ej kunde moderniseras på en dag, såsom de värtäta loeralo ifranne velat. Han har fyra gånger varit premiärminister, och hans stoltaste gärning var promulgeringen af »Kajsardömet Japans konstitution», hvilket blef hans fäderneslands första grundlag.

Föröfrigt har han äfven som statsman fått pröfva på lyckans växlingar. Det var under hans egid, som Japan förde det lyckosamma kriget mot Kina, men han måste likväl se, huru som Ryssland, Frankrike och Tyskland nödgade japanerna att till Kina återlämna segerns lön, den viktiga alfönliaotung. Han afgick då från premiärministerposten, men innehade redan efter några år ånyo densamma, till dess han förra sommaren föll på en finansfråga. För ögonblicket deltagar han sålunda icke aktivt i politiken, men man väntar med säkerhet, att den raske sextiotvå-åringen vi sin hemkomst snart åter skall ställa sin eminenta förmåga i fäderneslandets tjänst.

Vi europeer kunna ju blott nu, då han åter lämnar oss önska honom ett hjärtligt »Lycka till!»

—r—r.

EN HEMSK JÄRNVÄGSOLYCKA.

En i sitt slag lika hemsk som dessbättre enastående järnvägsolycka ägde själfva julaftonen rum i Liverpool, i det att det elektriska tåget, som för tillfället befann sig i en tunnel, genom kortslutning å ledningen fattade eld. Tåget stannade naturligtvis inne i tunneln, som inom kort var ett enda rök- och flamhaf. Innan man han göra något för de olyckliga passagerarnes räddning voro sex af dessa brända till döds och flera illa skadade.

OCKSÅ EN INTERNATIONELL KONFLIKT.

LA GUAYRA, CARRACAS' HAMN, hvilken tyskarne sägas skola annektera.

Den tysk-venezuelanska konflikten måste ju närmast tagas som en kuriositet: någon strid på allvar kan där ju knappast komma ifråga, därtill äro de båda parternas makt- och stridsmedel alltför olika. Och det får väl hufvudsakligen tillskrivas de anarkistiska förhållandena inom den lilla syd-amerikanska republiken, att denna icke ännu uppfyllt de tyska fordringarne.

Dessa röra sig dels om en järnvägskoncession, hvars bestämmelser president Castro vägrat fullgöra, hvilket åter resulterat i att tyskarne å sin sida vägrat befordra venezuelanska trupper å järnvägarna, hvartill komma en del privata tyska fordringar hos venezuelanska staten, som denna söker sno sig ifrån. I längden lär väl detta som sagt icke lyckas...

BLOCKHUSSYSTEMET I BOERKRIGET.

ETT BLOCKHUS VID GRÄNSEN TILL NATAL.

Blockhusen synas nu på sistone i kriget börja spela en alltmer afgörande roll. De äro främst afsedda att skydda järnvägslinierna och följaktligen mestadels förlagda utefter dessa. Blockhusen ligga ej mer än 1000 meter från hvarandra, hvilket är nödvändigt för att möjliggöra snabb kommunikation och hjälp sinsemellan i händelse af öfverfall. De äro förbundna med hvarandra medels taggig stängseltråd, och en labyrinth af

dylik hindrar för den oinvigde från alla håll tillträdet till den lilla af korrugerad järnplåt täckta kasärnen.

Man kan ju lätt tänka sig, hvilket dan-aidarbete, som här utförts och måst utföras af engelsmännen, men med en man af lord Kitcheners energi i spetsen gar det dock framåt, och allt tätare sluta sig de taggiga, ogenomträngliga stängsel-linierna om de tappra boerskarorna...

JEAN RABOUL OCH HANS HISTORIA.

Originalberättelse för HVAR 8 DAG af *Erlend Bratt*.

(Forts. från föreg. nummer).

»Mister Hocburn gjorde mig då ungefär samma fråga, som ni för en stund se'n, eller sporde med andra ord, om han aldrig vid något tillfälle, på något sätt låtit antyda, att han begrep de ord, man riktade till honom. Då jag nekade till detta, såg han begrundande på mig och utbrast:

»Förunderligt, i sanning underbart!»

»Han hade skäl därtill», afbröt jag doktor Heurteau, »ty fastän jag ej är vetenskapsman, har jag dock hört och sett tillräckligt för att intyga, att egendomligare fall torde vara sällsynt.»

»Säkert», svarade han, »och då ni en gång får se mannen ifråga, skall er förvåning än ytterligare stegas. —»

»För att ej onödigtvis störa patienterna, har jag det så inrättadt, att jag utifrån kan iakttaga deras görande och låtande. Då mr Hocburn och jag, som nämndts, framkommit till observationsgluggen, som leder till Rabouls rum, anmodade jag honom vänta, medan jag rekognoserade terrängen. Som vanligt satt han vid fönstret med ena armbågen stödd mot posten, och huvudet lutadt mot handen. Stackars gosse! Må undra, hvart hans tankar irrade och hvad hans ögon söka, då de oafbrutet spejade mot samma håll uti rymden?

»Nå», fortsatte doktorn tankfullt, »det är nu en gåta för sig, och kanske att framtiden skänker oss dess lösning! Emellertid; sedan jag sålunda sett, att den olycklige befann sig i sitt vanliga stadium af resignation, gaf jag mr Hocburn ett tecken, och vi inträdde. Trots att öppnandet af dörren ej kunde försiggå utan ett visst buller, satt han fortfarande orörlig, och det var först, sedan jag gått fram och lagt min hand på hans axel, som han riktade sina outgrundliga ögon på mig. Hocburn hade förmodligen hållit sig dold bakom min rygg, ty jag förstod, att Raboul till en början ej märkt honom. Men plötsligt reste han sig upp, och jag såg, att en darrning genomlade hans kropp. Han strök sig några gånger närvöst öfver pannan, prätsade handen hårdt mot bröstet, och lät blickarne glida långsamt och sökande från mitt ansikte ut i rymden och åter in i rummet, tills de äntligen stannade som fastnitade vid mr Hocburn.

»Själff greps jag af en sällsam beklämning, och jag iakttog såväl den ene, som den andre med stigande oro. Mr Hocburn var så att säga försvunnen, och jag såg i hans ställe en man med de kallaste och mest grymma drag, jag någonsin skådat. Färgen på hyn hade bleknat bort, läpparne slöto sig till en rät, skarp linie, och ögonen tindrade, som om alla underjordens makter lånat dem sitt glöd. Ena handen hade han satt i sidan, den andra tycktes omsluta något föremål. Där han stod, tycktes han mig mera lik en djäfvul än en människa, och jag vill tillgifva en hvar, som inför en dylik uppenbarelse gripes af samma ångest, som den jag kände.

»Hvad Jean Raboul beträffar, kan jag ej återge det intryck han gjorde, men jag har tänkt mig, att därest helvetet och all dess fasa i ett nu öppnade sig för någons blickar, så kunde ej afspegla en djupare ångest eller hemskare förtviflan än hvad som stod att läsa i denne olyckliges ansikte.

»All min handlingskraft var borta, ingen tanke rörde sig i min hjärna, och om de än sökt mörda hvarandra, hade jag blott kunnat stå som ett stum vittne. Ni skall ej tro, att denna scen varade

länge, säkert förflöto blott några sekunder, innan jag återkom till besinning, och jag väcktes till den, när jag såg Jean Raboul taga några vacklande steg fram mot främlingen och med ett hest skri, så hemskt, att jag ännu ryser vid blotta minnet där af, falla till golvet, med armarne utsträckta lik som till bön. I nästa ögonblick förlorade han med vetandet.

»Jag sprang fram för att hjälpa honom, men ändrade afsikt och ilade i stället ut i korridoren för att tillkalla en sjukvårdare.

»Min bortvaro räckte högst en half minut.

»När jag återkom, var mr Hocburn försvunnen och den andre låg ännu utsträckt på golvet med en liten papperslapp i handen. Min första impuls var att låta söka efter denne mr Hocburn, men hvarken då eller senare har det minsta spår efter honom kunnat anträffas.»

»Och hans förbindelse med er vän, doktor Cuenod», frågade jag, »lämnade den ingen upplysning?»

»Den var uppdiktad, och min gamle kollega saknade all vetskap om hela historien. Allt tyder på ett visst mystiskt sammanhang.

»Denne Jean Raboul är en verklig människa, han med säkerhet sina vänner och fiender, som vi andra men hvad de förra angår, äro de utan vetskap om hans förtviflade läge, då däremot de senare bevaka hans rörelser. Ett tydligt bevis härför ha vi ju i den pappersbit, som på det sätt jag beskrifvit till stacks honom. Men hvilka dessa oförsonliga fiender äro, eller genom hvilka medel, och hvarför de dragit denna straffdom öfver honom, därom är jag ej tillfälle att lämna upplysning. Men framtiden tillhör oss, ty ni blir ju min bundsförvant i denna kamp, mot hvad jag skulle vilja kalla gåtornas gåta? Och kanske att vi en gång skola kunna följa och förstå utvecklingen af denna underbara historia. Jag försäkrar, monsieur Durand, det skulle bereda mig en stor lättnad, ty jag plågas långt mer än ni kan tro, af all denna outgrundlighet. Jag skulle gärna meddela er långt mer i denna sak, men dels börjar det på att bli sent, och dels hoppas jag, att snart träffa er igen.»

Ehuru jag med begärlighet skulle ha lyssnat hela natten igenom, ville jag ej förleda honom att fortsätta, då jag såg, att han själf förlorat lusten därtill, utan vi skildes åt med ett hjärtligt handslag, hvar efter jag begaf mig hemåt, upptagen under vägen af allehanda grubblerier öfver de märkliga ting, som han berättat.

II.

Ungefär en vecka efter detta mitt sammanträffande med doktor Heurteau, mottog jag, från honom några vänliga rader, hvari han bad mig göra ett besök å Charenton om ett par dagar. Jag hörsammade naturligtvis kallelsen med största beredvillighet, och jag medtog från detta mitt första och enda besök å hans asyl, efter det att föreliggande fall varit på tal, minnet af ett väsen, hvars utseende ännu i den dag, som är, dyker upp för mitt inre med hela sin prägel af fasa och förtviflan.

Jag skriver: mitt första och enda besök, ty omständigheterna medgäfvu mig ej en längre vistelse i Paris, utan förde mig, som jag själf tyckte, alltför snart långt bort från den atmosfär af mysticism, som doktor Heurteau, alstrat kring sin patient. Jag sökte dock med ett verkligt och oförminskadt intresse bibehålla förbindelsen, och tid efter annan

kommo mig också bref tillhanda, hvilka, om de än ej inneburo något nytt i sak, dock tjänade som en föreningslänk mellan mig och doktorn. Men allt eftersom tiden rullade åstad, blefvo dessa meddelanden mera tunn sådda, ja, så sällsynta, att det var med oförställd förvåning, som jag en dag mottog en längre skrivelse från honom, och min förvåning öfvergick till det mest odelade intresse, då jag fann, hvilka underliga ting det innehöll.

Som denna skrivelse kastar ett välbehöfligt ljus öfver innehållet i Jean Raboul sällsamma historia, meddelar jag den i sin helhet, öfvertygad om, att ej därigenom göra mig saker till annat än till ett erkännande af doktor Heurteaus samvetsgranna och glänsande framställning.

Brefvet lydte:

Charenton 9 dec. 1900.

Bäste Monsieur Durand!

Gärna skulle jag önskat, att ni varit i min närhet under den närmast flydda tiden, och jag har alltid beklagat, det omständigheterna beröfvade mig den hjälp, som jag vet, att ni med nöje skulle lämnat, sedan ert intresse för den olycklige Jean Raboul tändts genom den skildring, jag kunnat ge er om honom. Det är ej heller hvarken församlighet eller liknöjdhet, som kommit mig att lämna vår korrespondens ur sikte, men det har varit mig omöjligt, att under den spänning, hvori den senaste tidens tilldragelser försatt mig, kunna ge er någon pålitlig bild af händelsernas utveckling.

Den stackars Jean Raboul är död, och hans tragiska historia är beröfvad det dunkel, inför hvilket vi båda stodo undrande. Jag vill hoppas, att hans olyckliga själ gått till ljusare nejder, och att grafven unnat honom den ro, som fanatiska, oresonliga människor förvägrat honom. Jag bifogar de blad, hvarpå han själf genom mig upptecknat sin underliga historia, och jag ber er med andakt läsa dessa stackars fattiga ord, som sent omsider undsluppo hans beklämda sinne. Gärna må ni med stöd af denna skrift och med tilhjälps af er egen uppfattning utarbета skildringen, men glöm aldrig att ni återger en verklighet, alltför gripande och underbar för att utsmäckas genom någon fantasi...

Jag meddelar äfven i största korthet, hvad som föregick uppläsningen, och jag lämnar er fritt att efter behag förfoga däröfver. Med ledning af mina dagboksanteckningar meddelar jag således följande:

På morgonen den 17 september blef jag af min assistent anmodad att utan dröjsmål uppsöka Jean Raboul, då man fruktade en kris af allvarlig beskaffenhet, förförligt den, som några dagar dessförinnan härjat hans svaga organism. Jag infann mig genast och frapperades vid första ögonkastet af den märkliga förändring, som han undergått. Ni minnes honom som en blek, förkrossad varelse, som en förtviflad själ, hvilken resignerat.

Näväl, jag hade nu framför mig en man, som snarare gjorde intryck af uppblossande, orubblig energi.

Nej, icke orubblig i detta ords egentliga betydelse, ty den strid, som utkämpades i hans inre, återspeglades i hans yttre genom lidelsefulla, våldsamma rörelser. Det var som om något skulle bryta sig fram; en stum, förtviflad kamp mot den mara, som höll honom fången, ett trefvande, som för lif och död efter ett förlösningens ord, och ett härligt, djupt andetag. Dock, de band, hvori han fångslats, syntes honom för starka, och med tårlösa, stirrande ögon återföll han så småningom i sin vanliga apati.

Dessa kriser blefvo sedan alltmer vanliga, och en

dag, den 8 november, tycktes hela hans väsen skakas af en inre, förfärande strid, och för första gången efter tre långa år ljödo i hans ensliga cell några begripliga ord från hans läppar. Tro dock ej, att de kommo utan afbrott, utan ansträngning. Nej, likt en döende, som med förtviflans kraft vill skänka lifvet ännu några ord, prässade han fram med förvidna anletsdrag:

»Jean Raboul — doktor — mitt lifs — förbannelse. Jag» — — — —

Och samma mörker som förr drog sitt ishölje kring hans själ.

Den 24 november tillkallades jag ånyo. Det var en bruten man jag återsåg. Han låg där på sin enkla säng, med slutna ögon, stum, utan klagan.

Jag greps af en fruktansvärd tanke: skulle han lämna oss, utan att vi lyckats lösa gåtan! Barmhärtige Gud! bad jag, skänk honom dock en timma, en enda, att han må afskaka dessa tunga bojor, och kasta en strimma af ljus i hans mörka, omtöcknade förstånd!...

Vår Herre hörde min bön, ty tre dagar innan döden kom som befriare, rullade de första lättadens tårar från hans ögon, och då han den 1 december slöt sin sorgliga tillvaro, hade han dock dessförinnan hunnit tolka sin sällsamma, aldrig förr sporda historia. Han dog en klar vintermorgon, utan bitterhet i hjärtat, med lugn och ro i själen, och det var med ett småleende på läpparne, som han gaf mig sina sista ord:

»Doktor», sade han, »jag har lidit mycket, nu är det min tur att blifva lycklig.»

Må det gå så. —

Jag öfversänder härmed hvad jag upptecknat från hans sista stunder, bedjande er väl bevara detta manuskript. Sänder er äfven min hjärtliga hälsning, och förblir

Eder tillgifne

Emonde Heurteau.»

Detta var innehållet i doktors bref. Hans önskan har jag sökt respektera, och då jag nu återger Gustave Marmonts historia — så var den olyckligtvis verkliga namn — följer jag tilldragelserna sådana, som de timat, och låter honom själf berättas: Jean Raboul och hans historia.

Den första fråga jag skulle vilja göra mig, sedan min arma och utpinade hjärna återgått till sitt normala tillstånd, är, huru vida allt som tyngt och plågat min själ existerat i verkligheten, eller om jag blott sofvit och därunder utstått dessa marter?

Det tyckes mig nämligen nu, som om hela det förflytna varit foster af min inbillning, som om allt hvad jag erinrar mig stått för mig i drömmen. Det är, som om jag vaknat till ett nytt lif, där framtiden ligger lika ljus som den låg en gång, innan olyckliga omständigheter ställde mig ensam i världen.

Det tyckes mig så, men hur annorlunda är det ej.

Jag vet, att hvad jag känt och lidit pågått åratl igenom, och den lilla strimma af hopp, jag söker skönja i framtiden, är blott mitt hjärtas lindring vid känslan af, att förbannelsen släppt sitt tag... Jag äger ingen framtid och önskar ingen håller, ty om jag äfven nyss återskänkts till lifvet, finner jag blott hvilan i den eviga, djupa, ostörda sömnen.

Jag vill berättas mina öden, mindre för det intresse, de kunna ha, än för den tröst, som jag skall erfara vid att samla alla dessa minnen ur mitt hemska förflytna till en begriplig handling.

(Forts.)

VECKANS: PORTRÄTT:

C. NYSTRÖMER.

Vårt land gästas f. n. af en bland de män, som i fjärran land gjort heder åt det svenska namnet, öfveringenjören *Carl Nyströmer*, sedan många år bosatt i Argentina.

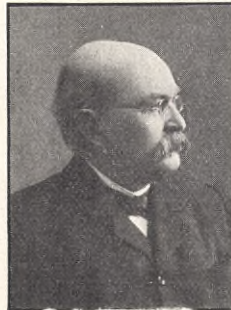
Ing. N., som är född i Visby, begaf sig efter genomgången kurs vid Tekniska högskolan till England, där han deltog i åtskilliga betydliga vattenledningsarbeten i Englands större städer, hvarigenom han lade grunden till sin högtstående praktiska skicklighet på detta område. I Argentina har han också haft behof af alla dessa sina kunskaper, då han där blifvit betrodd med utförandet af de storartade vattenledningsarbetena i Buenos Ayres, Santa Fé, Mendoza, Cordoba m. fl. platser samt nu senast med torrläggning genom kanalisering af vidsträckt träskartade sumpmarker, till hvilket arbete hr N. själf uppgjort projektet, och som sker på regeringens bekostnad.

I förra veckan gafs för den långväga resenären en animerad fästmiddag å Grand Hôtel af hans gamla kamrater från 1863—66 års kurs vid Tekniska högskolan.

C. SPARRE.

I norska regeringen egde strax före jul ett ministerskifte rum. I det statsrådet *C. Sparre* utnämndes till den gemensamma amiral von Kroghs fränförläse HVAR 8 DAG no 12. III — i dessa plats som vice och kommanderande amiral. I statsrådet efterträddes amiral Sparre af stortingsmannen *Aanon Gunnar Knudsen*, f. 1818 hvilken placerats å statsrådsafdelningen i Stockholm. Han anses tillhöra de mera moderata inom vänstern och har ofta intagit en oppositionell hållning gentemot den svenska regeringen. Konsulatfrågan såges han helst vilja lösa på underhandlingens väg.

A. G. KNUDSEN.

J. F. THORÉN. †

Tidningarne meddelade i våras, att den framstående svensk-amerikanaren *John F. Thorén*, affilidit i Chicago. Dr Thorén, som var född 1866 i Stenestad nära Helsingborg, genomgick fyra klasser af därvarande läroverk, försökte sig därefter under ett par år på en del praktiska sysselsättningar samt emigrerade 1884 till Amerika.

Sedan han vistats i Amerika någon tid, väcktes ånyo hans häg för studier, och han aflade sin preliminary (d. v. s. amerikansk studentexamen) samt graderades sedermera vid «Chicago University» till medicine doktor med högsta betyg. Thorén utnämndes nu till läkare å Cook County Hospital i Chicago äfvensom tredje stadsläkare i nämnda stad. Man kan göra sig en föreställning om Countysjukhusets storlek, då vi nämna, att där i medeltal finnas 800 patienter samt 30 läkare.

Doktor Thorén ägnade sig särskildt åt kirurgiska operationer och närvsjukdomar. Hans afsikt var att i närmaste tiden aflägga ett besök i gamla Sverige för att hälsa på i sin därnebygd och genomgå en kurs vid något af Stockholms sjukhus, men döden kom helt plötsligt.

B. N. Y. SJÖSTEDT.

Till intendent vid riksmuseets historiska afdelning har utsetts tjänstförrättande intendenten vid samma afdelning, assistenten vid entomologiska afdelning dr *Bror Nils Yngve Sjöstedt*. S. har bl. a. gjort forskningsexpeditioner till Afrika och är en i hög grad skicklig och intresserad vetenskapsman.

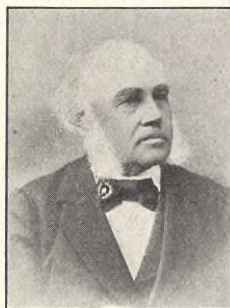
R. HOGNER.

Bland de svenskar, som i Amerika skapadt sig ett anseend namn in'gar R. W. O. dr. *Richard Hogner* i Boston en framstående plats. Dr. H. som den 17 febr. fyller 50 år blef med. dr. i Uppsala 1884, öfverflyttade till Boston 1893 där han vunnit stor praktik både bland svenskar och amerikanare.

J. A. NYGREN.

90 år fyllde den 14 jan. f. d. järnhandlaren *J. A. Nygren* stor i Karlstad. Den vördade äldringen, som för sina år befinnar sig vid goda själs och kroppskrafter, har under en lång följd af år varit ledamot af stadsfullmäktige — alltsedan institutionens början — samt drätselkammarens ordförande.

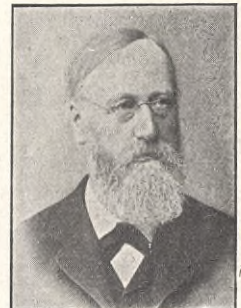
J. F. ÖDMANN.

80 år fyllde den 14 jan. grosshandlaren innehafvaren af Slådernas allmänna brandstodsbo'ags stora guldmedalj *Joh. Fr. Ödmann* i Karlstad, fader till operasångaren Arvid Ödman. Ö., som innehaft en mängd kommunala uppdrag, är en kättnärlig äldring af den gamla stammen.

F. F. LUNDBERG

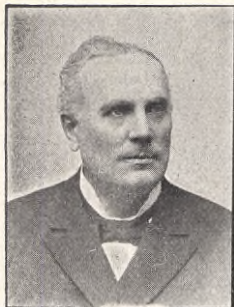
80 år fyllde i tisdags fabriksidkaren *C. M. Lundberg* i Borås. Han befinnar sig ännu vid full arbetsduglighet, spänslig och ungdomligt dagligen deltagande i skötandet af sin egen omfattande färgeri-affär och sina många förtroendeuppdrag. Han är i gamma god mening Borås-industriens högt aktade älderman.

S. FLODIN.

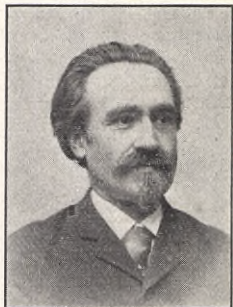
75 år fyllde trettondagen bokförläggaren *Sigfrid Flodin*, en af huvudstadens mest kända personer. Han mottog också lyckönskningar från när och fjärran, och kan som ett bevis på den krye äldringens vigör anföras, att han på födelsedagen i sitt hem hade både frukostmiddag och supé.

GALLERI

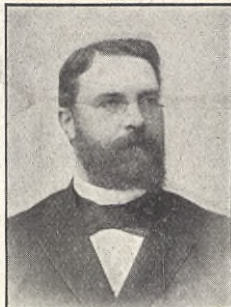
E. J. EKMAN.

60 år fylde den 8 jan. Svenska missionsförbundets föreståndare, den i vida kretsar i vårt land kände dr *E. J. Ekman*, som då var föremål för mycken hyllning. Bl. a. öfverlemnades till honom ett praktfullt album med porträtt af missionsförbundets styrelse m. fl. tillsammans närmare 500 personer.

J. LINDEGREN.

Kantorn i Storkyrkan i Stockholm, tonsätaren *J. han Lindegren* fyllde den 7 jan. 60 år. L., som genomgått konservatoriet året 1861 repetitor och sångare i operakören, 1876 v. lärare i kontrapunkt vid konservatoriet, 1881 musiklärare vid Jakobs läroverk samt erhölet 1884 sin nuvarande befattning.

O. WIDMAN

50 år fylde den 2 januari professor *O. Widman* i Uppsala. Student 1870. blef han 1877 bl. dr och docent i kemi samt 1885 e. o. professor i analytisk kemi darsamma stades. Den skicklige vetenskapsmannen har författat ett stort antal afhandlingar och är sedan 1892 ledamot af Vetenskapsakademien.

E. L. BERGGREN.

50 år fylde den 8 januari fortifikationsbefälhavaren å Vaxholms fästning, R. S. O. kapten *E. L. Berggren*, som då var föremål för hjärtlig hyllning från vänner och kamrater i vida kretsar. Den ansedde och skicklige militären befinner sig vid bästa hälsa och vigör.

L. HERMANSSON.

En utnämning, som hälsats med allmän tillfredsställelse, var befordrandet till stadsfiskaltjänsten i Halmstad af den sympatiska och humane polismannen *L. Hermansson*. H., som i sjuåttio år varit i polisverkets tjänst, har därunder som sagt förstått att förväfva sig allmänna sympatier.

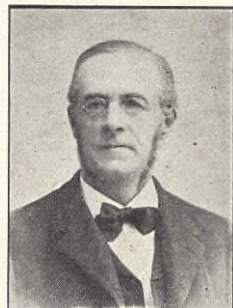
J. A. LILLIESKÖLD.

Till ledamot af första kammaren efter ingenjör *Jehander* valdes den 7 januari häradshöfdingen i Östbo och Vestbo doms-ga af Jönköpings län jur. kand. *Johan Arvid Lilliesköld* f. 1849. Han anses vara moderat högerman.

J. J. DANIELSON.

50 år fylde den 14 dec. fabrikören *Josef J. Danielson* i Karlsbarn, hvilken härvid fick mottaga många lyckönskningar. D., som är en af stadens mest framstående af-färsmän, startade blott 20 år gammal en cigarrfabrik och 1893 en betydande yllefabrik. Han är en man med mångsidiga intressen.

E. GJERS. †

Den 8 jan. afled i Göteborg skattmästaren i Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap, f. d. landtbrukaren R. W. O. *Gustaf Erik Gjers* f. 1832. Den i sin krafts dagar synnerligen driftige och skicklige landtbrukaren har gifvetvis inlagt stora förtjänster om vår modernärning.

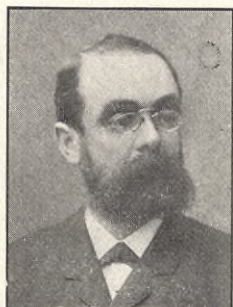
J. F. LUNDIN. †

Den 4 jan. afled i huvudstaden innehafvaren af en af Södermalms större handelsfirmor *Johan Fredrik Lundin*. Driftig och verksam affärsman samt vänsäll, human och omtänksam mot sina underhävande sörjes han utom af sina närmaste, maka och dotter, af en stor vänskrets.

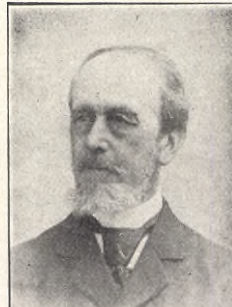
F. F. LUNDBERG. †

I Laholm afled nyligen borgmästaren därstädes R. W. O. *Frans Ferdinand Lundberg* f. 1836. Efter fulljordt domareförordnande fungerade han några år som t. f. borgmästare i Laholm och kallades 1877 till ordinarie innehafvare af denna förtroendepost, å hvilken han gjort sig allmänt omtyckt och aktad.

N. V. EKMAN. †

Den 81 dec. afled i Stockholm civilingenjören *Nils Valfrid Ekman*, född å Gottland 1847. E. som länge vistades utomlands, var under de senare åren ombud i Stockholm för maskinfirman Worthington Pump & Engine Company. Den i sitt fack framstående mannen sörjes närmast af maka, söner och syskon.

C. F. WAHLGREN. †

Den 7 januari afled i Göteborg vid 79 års ålder f. d. handlanden och fabrikören *Carl Fredrik Wahlgren*. W., som vid sidan af sin affärsverksamhet innehade en hel del kommunala uppdrag, efterlämnar det sympatiska minnet af en man af den gamla goda stammen.

Foto. Lindahl, Stockholm.

SKRIDSKOSEGLING VID SATLSJÖBADEN DEN 5 JANUARI.

Skridskoseglingen är en lika frisk och lockande som ansträngande och farlig sport. Med hvinande fart glider den djärfve seglaren fram öfver den spegelblanka fjärdens yta. Men »under lurar den falska Ran», och ligger där en vak, en sten eller något annat hinder i hans väg, så gäller det att ha både mod, sinnesnärvaro, kraft och skicklighet – annars är han förlorad.

Vår bild är tagen från sjön utanför Saltsjöbaden vid Stockholm samman ger en god föreställning om den vackra sporten, som det ju ej så ofta finnes tillfälle att idka.

*

För militären i ett land med vårt nordliga läge är under ett vinterfälttåg kunskap i skidåkning absolut nödvändig, särskildt uppe i Norrland, där de vidsträckta terrängförhållandena och de kolossala snömassorna göra ett framrängande till fots till en rer omöjlighet. Man har också alltmer börjat öfva militären med skidåkning i alla möjliga former, och omfattande täflingar härutinnan äga ju årligen rum. Nedanstående bild visar infanterivolontärskolans å Karlsborg, som under julhelgen företog en längre utflykt på skidor.

Foto. Sjöberg, Karlsborg.

VOLONTÄRERNA Å KARLSBORG ÖFVA SIG I SKIDLÖPNING.